

EFTER HVILKE PRINCIPER

bør

FANGERNES FORPLEJNING

bestemmes fra et sanitært og penitentiært standpunkt?*)

Den norske kriminallov forordner, at fangens kost skal være „sund og nødtørftig“. Dette er betegnende ord, der netop afgiver en rettesnor for fangernes forplejning fra et sanitært og penitentiært standpunkt. Fangens næring bør være „sund“, den skal erstatte de under livsvirkomheden forbrugte stoffe, så at fangen uden men på helbredden kan gennemgå straffen og derefter være dygtig til arbejde og selvhjælp, men på samme tid må hans næring være „nødtørftig“, den må ikke overskride minimum af de nødvendige næringsstoffer, den må være simpel og tarvelig, så at straffen ikke taber sit afskrækkende moment, og man kan også tilføje — den bør være billig. —

Vi vil da først betragte de fordringer, der efter videnskabelige undersøgelser er opstillede som norm for en „sund“, hensigtsmæssig næring, og som erfaring har bekræftet.

*) Denne afhandling er efter anmodning indleveret til „Commission pénitentiaire internationale“ som besvarelse på det spørgsmål, overskriften indeholder.

Næringsstoffene inddeles i kvælstofholdige og kvælstoffri; til den første gruppe hører *albuminater* — de limgivende stoffe kan vi sammenfatte heri, — til den anden *fedt og kulhydrater*; de øvrige til organismens vedligeholdelse nødvendige næringsstoffer, salte og vand, findes i tilstrækkelig mængde i sågodt som alle næringsmidler og behøver ingen særskilt omtale.

Albuminater har man benævnt det histogene næringsstof *κυστέρολην*, men fedt er også et absolut næringsstof, medens kulhydraterne mere virker besparende og dette såvel på forbruget af albuminater som af fedt; dog er de desforuden efter CLAUDE BERNARD og PAVY at opføre som næringsstoffer. *Disse tre stoffer må i en hensigtsmæssig næring være tilstede i et bestemt forhold*; på 1 del kvælstofholdige stoffer bør der komme 3—4,5, kvælstoffri, endvidere på 1 del fedt 9—10 dele kulhydrater. Forøvrigt er grænserne sat meget vide, men dette betegner det midlere forhold*). En ensidig næring med kvælstofholdige stoffer (kød) kan lige så lidt som en ensidig næring med kvælstoffri (brød, melspiser) i længden erstatte organismens tab; der vil tilsidst opstå en slags inanitionstilstand, og det er derfor nødvendigt, at alle de nævnte tre stoffer er tilstede i en hensigtsmæssig føde og derhos tillige i et bestemt forhold, således som nævnt. Dette er den første betingelse. Den anden er, at *de næringsstoffer, som tilføres organismen, så fuldstændig og let som muligt kan tilgodegøres af samme*. I denne henseende forholder de animalske og de vegetabiliske næringsstoffer sig forskellig; dyrisk æggehvide fordøjes således lettere og fuldstændigere end planteæggehvide; denne er i reglen bunden til cellulose, der er ufordøjelig, og med den føres en større mængde albuminstof bort med ekskrementerne. Medens der således af kød kun går 3,6 pct. albumin, går der af hvedebrød henved 20,0 pct., af klidfrit rugbrød 30,0 pct. og af klidholdigt, det

*) J. Worm Müller. Om Ernæring og Forplejning. Kristiania 1879.

så kaldte kommissbrød (pumpernickel), lige til 43,0 pct. bort med ekskrementerne. Af blandet kost går efter VOIR og PETTENKOFER indtil 6,0 pct. (af de tørre dele) bort med fæces; procenten bliver større, jo mere ensidig blandingen er med hensyn på kulhydrater. Således gik f. ex. efter SCHUSTER af en fortrinsvis vegetabilsk kost (med ugenlig 180 gm. kød) i et tugthus i München 10,0 pct. tabt, og HOFFMANN fandt, at af ren vegetabilsk kost (poteter, lindser og brød) i cellefængslet i Waldheim lige indtil 46,8 pct. albuminstofte, medens af animalsk kost (kød, fedt — og lidt hvedemel —) kun 18,8 pct. gik tabt med ekskrementerne.

Fedtstoffene udnyttes i en normal tarmkanal næsten fuldstændig, medens kulhydraterne viser en stor indbyrdes forskel. Stivelse maa først omdannes til dextrin og druesukker, — hvilken omdannelse indledes ved baging osv. — rørsukker til druesukker, og, hvad fordøjeligheden af forskellige brødsorter betræffer, er den allerede nævnt.

Jo finere fordelt, mere porøst et næringsmiddel er, des lettere trænger fordøjelsesvædskerne ind, og det beror da væsenlig på en sund og tilstrækkelig afsondring af disse, om næringen kan udnyttes i fuldt mål. For at opnå dette tiltrænges *afveksling i fødemidlerne*, og dette er den tredie betingelse for en hensigtsmæssig næring. Afveksling i næringsmidlerne virker nemlig som et fysiologisk irritament, vækker appetit og befordrer afsondring af fordøjelsesvædskerne (spytet, mavesaften), medens ensformig næring sløver appetiten, formindsker afsondringen, fremkalder madlede, kvalme, brækning og andre forstyrrelser i digestionen. Ernæringen lider herved i sin helhed, og man kan deraf forklare sig, hvorledes ensformig næring kan lede til udvikling af kroniske ernærings sygdomme f. ex. skørbug. Afveksling i føden kan betragtes som et af de fornemste *nydelsesmidler*, og disse kan i en hensigtsmæssig næring ikke undværes. De forekommer i en hel del fødemidler, som kød, frugter, rødder, ligesom de også dannes ved fødens tilberedning ved stegning og baging; de findes derhos i de så kaldte krydderier,

peber, løg, sennep, edike osv. Kogsalt må også regnes her-til, men dette er tillige et vigtigt næringsstof for organismen. — Til nydelsesmidler må også henregnes kaffe og the, samt alkoholiske drikke og tobak. Kaffe og the har en ikke ringe diætetisk betydning, især da kaffeen som et oplivende middel, der i stor udstrækning benyttes af den arbejdende klasse; men de må dog tilsidst betragtes som undværlige. De alkoholiske drikke er absolut undværlige og kan kun inden visse grænser siges at være uskadelige for organismen; endog bortset fra den fordærlige indflydelse, de udøver i ethisk henseende, burde de aldrig findes i noget fængsels spiseregulativ. Tobakken tillægges i almindelighed en skadelig indflydelse på fordøjelsen og nervesystemet; men den er bleven et tilvant og således efter min mening et delvis uskadeligt pirremiddel.

Hånd i hånd med den fremadskridende civilisation går også bestræbelserne ud på, at den omhyggeligste renlighed iagttages såvel med tilberedningen som fremsættelsen, at maden får et net og behageligt udseende, så at appetiten allerede derved vækkes. Den bestemmelse, at „fangens kost skal være tilstrækkelig men ikke velsmagende“, tilhører med rette et tilbagelagt standpunkt.

Hvad forstås nu ved en „nødtørftig“ næring? Vi vil først i sin almindelighed betragte det kvantum næring, som fysiologerne har opstillet som nødvendigt for det voxne menneske.

Man er kommen til kundskab herom dels ved undersøgelse på sig selv (RANKE, BENEKE), dels ved at samle erfaringer fra et større antal personer, og ved undersøgelse af spiseregulativerne for et større antal hospitaler, fangeanstalter osv. (LIEBIG, PLAYFAIR, MALESCHOTT). Her kommer flere momenter i betragtning, såsom individets alder, legemsbygning (race), beskæftigelse, vane og endvidere de klimatiske forhold.

Det siger sig selv, at et ungt og kraftigt individ behøver mere næring end et svagt og gammelt; man vilde

begå et misgreb, om man gav et gammelt fattiglem det samme kvantum som en kraftig arbejder; der bortødsledes ikke blot næring, men vedkommende vilde også lide skade ved at overlæsse sin mave; ligeså om man gav et individ, som forholder sig roligt og ikke arbejder, det samme kvantum som et menneske, der har anstrængt legemligt arbejde*). Hos dette kræves et større kvantum såvel af kvælstofholdig som kvælstoffri substans; den første er nødvendig til at vedligeholde muskulaturen, den sidste til at erstatte det ved muskelanstrængelsen bevirkede større forbrug af kulhydrater. Det er nemlig en kendsgerning (PETTENKOFER og VORR), at det er kulsyreudviklingen, der ved muskelarbejdet konstant forøges.

Vore bønder og arbejdere lever nu fornemmelig af vegetabilia; af melgrød, fladbrød, — derimod mindre afgæret, ovnstegt brød —, poteter, sild, mælk og kaffe består hovedsagelig den daglige kost; for de bedre stillede kommer her til salt kød, spegeflæsk, tildels salt fisk — lundefisk — ost og ertes. Af de vegetabiliske fødemidler tager de store masser tillivs; de behøver „vomfyld“ og bedømmer en nærings værd efter den følelse af fylde og mæthed, som den medfører, og de har i reglen vanskelig for at vænne sig til den mere koncentrerede bykost. Vanens magt gør sig her gældende, dog overvindes denne lettere i den yngre end i den fremrykkede alder.

Om hensigtsmæssigheden af denne kost, — den såkaldte folkediset — kan der imidlertid rejses tvivl. — Ser vi hen til vor landbefolknings friske og blomstrende udseende, kunde vi være tilbøjelige til at opstille dens næring som norm; men på den anden side er fordøjelsesygdomme, dyspepi og kronisk mavekatarrh, ikke nogen sjældenhed blandt bønderne, og det er visselig ikke hensigtsmæssigt at tilføre tarmkanalen for store masser; man vil da gå

*) Kvinden behøver også mindre næring end manden; man regner i almindelighed $\frac{2}{3}$ af mandens næringskvantum.

med en svær ballast, blive træg og tungvindt, og det er en bekendt sag, at den irlandske arbejder, der hovedsagelig lever på vegetabilia, er mindre skikket, mindre udholdende end den engelske, der hovedsagelig lever af animalsk føde. Desuden kommer endnu et væsentligt moment i betragtning, uden hvilket næppe nogen kost vil vise sig fuldt tilstrækkelig til sundhedens bevarelse, og dette er *den friske luft*. Herpå ligger efter min mening — jeg kan gerne sige hovedvægten ved fangernes forplejning. Man må heller ikke lade ude af betragtning den allerede tidlig ved allehånde ondtliden, savn og udsvævelser svækkede helbred, hvortil endyderligere kommer de sjælelige kampe og lidelser, som fangen under straffens udsoning har at gennemgå.

Betragter man nu den individuelle forskellighed i muskulatur og legemsvægt, racens forskellige bygning, er det indlysende, at behovet (næringens mængde) må stille sig forskelligt, og alle angivelser af det daglige kostkvantum kan selvfølgelig kun udtrykke gennemsnitsværdier.

De klimatiske forholde — jordbundens beskaffenhed, indlandsklima eller kystklima — spiller også en vigtig rolle. Jo mere man nærmer sig den kolde zone, des mere fedt tiltrænges, og desto flere måltider om dagen må man have; heraf nordboens større trang til smør og smult, eskimoens til tran. Imidlertid er, efter hvad J. WORM MÜLLER oplyser, endnu ikke dette forhold tilstrækkelig opklaret; efter beretninger, som foreligger om bønderne i Sydtykland, Sveits, Østerrige og gemsejægerne i alperne, nyder disse ligesåmeget fedt — om ikke mere — end vor landbefolkning.

Jeg har lidt nærmere omtalt almuens og arbejderens kost, da denne nærmest bør lægges til grund for fangernes forplejning, der ingenlunde må være bedre end den flittige dagarbejders. Forplejningen skal desuden virke som et opdragende moment, oplære fangen til nøjsomhed og tarvelighed. Om jeg end ikke deler Dr. DÖDERLEINS*) opfatning,

*) Das Zellengefängniss Nürnberg.

vil jeg ikke undlade her at anføre et citat af ham: „Wenn das strafhaus schon jetzt sich für manche gefangenen in ein asyl gegen die noth des lebens verwandelt, so ist ein unabweisliches gebot der politik seine anziehungskraft nicht noch durch verbesserung der ernährungsweise zu erhöhen“.

Vi går nu over til at omhandle fordelingen og vægten af de stoffe, der er opstillede som nødvendige for det voksne menneske og anfører følgende opgaver efter PLAYFAIR og VOIT — vægten i gram. —

Behovet i 24 timer for det voksne menneske.	Albuminat.	Fedt.	Kulhydrat.	Salte.	Vand.	
Det voksne individ i ro	c. 71.0	28.4	340.0	14.0	c. 2500	} Efter Playfair.
Do. ved moderat arbejde	119.0	51.0	530.0	20.20	—	
Do. ved moderat arbejde	118.0	56.0	485.0	—	—	Efter Voit.
Do. ved stærk bevægelse (ingeniersoldater o. s. v.).	155.93	70.27	567.50	26.28	—	} Efter Playfair.
Do. ved hårdt, anstrengt arbejde (smede, matroser o. s. v.)	184.28	70.27	567.50	—	—	

VOITS og PLAYFAIRS talangivelser er temmelig overensstemmende; dog angiver VOIT noget mere æggehvide og fedt for fanger i ro, nemlig 85,0 æggehvide og 30,0 fedt, men lidt mindre kulhydrater, nemlig 300,0; for fanger ved moderat arbejde er æggehvidemængden omtrent den samme, 119,0—118,0, fedt noget mere, 56,0, kulhydrat noget mindre c. 500,0; til disse talstørrelser vil vi holde os. VOIT*) udtaler sig således: „Fangens kost må være således beskaffen, at legemet ved et minimum af de enkelte næringsstoffer kan holdes i

*) Handbuch d. spec. Pathologie u. Therapie. B, 1 Aufl. II. 2.

sådan stand, at blivende skade på sundheden ikke opstår. Denne opfatning stemmer ganske overens med, hvad vi i begyndelsen anførte om, at kosten skal være „sund og nødtørftig“.

Den mængde, det voksne menneske nyder pr. dag, beløber sig fra $\frac{1}{20}$ — $\frac{1}{25}$ af legemsvægten, og, når denne sættes til 70 kg., vil det daglige kvantum spise og drikke, han nyder, variere omkring 3 kg., hvoraf 500—700 gram udgør næringens tørre substanser. Ved disse talangivelser har man et forhold, fra hvilket man — efter legemsvægten — kan slutte opad og nedad.

Af den anførte tabel fremgår, at ved moderat arbejde såvel de kvælstofholdige som de kvælstoffri næringsstoffer bør forsøges, ved anstrængt arbejde derimod hovedsagelig de førstnævnte. Herefter kunde det synes nødvendigt, at man i fængslerne havde flere spiseregulativer; dette vilde imidlertid ikke alene falde kostbart og besværliggøre administrationen, men det vilde utvivlsomt også friste fangen og vække hans urolige og utøjlede begær.

For at undgå flere spiseregulativer og for på samme tid at komme den svækkede og af fængselslivet medtagne fange til hjælp har man i enkelte tyske fængsler indført den såkaldte „mittelkost“^{*)}; men således som denne opstilles — med bouillon, beafsteg, stegte poteter osv. — synes den mig ikke at kunne betegnes „nødtørftig“. Mere hensigtssvarende synes det at opføre en simpel tillægskost bestående af brød og smør — muligens også noget melk — som supplement til den almindelige fangekost, og overlade til lægen i det specielle tilfælde at forordne, hvad videre kunde fornødiges. Herimod kunde måske indvendes, at dette vilde kunne lede til brud på den regelmæssige og uniforme fængselsorden, der er af så stor betydning for livet og disciplinen i fængslet; men efter min — om end korte — erfaring som fængselslæge frygter jeg ikke dette.

^{*)} Dr A. BARR. Gefängniss-Hygiene. Leipzig 1862.

Skulde der blive spørgsmål om en mere omfattende diætetisk forandring, har man sygekosten, der som mere nærende og lettere fordøjelig vilde kunne svare til sjemedet.

I cellefængslet Ågeberg i Kristiania, hvor jeg siden 1881 har fungeret som læge, existerer ikke „cantine“, ligesom det ikke er tilladt fangen at modtage noget fødemiddel fra sine slægtninge. Spiseregulativer for Ågeberg vedlægges; ligeledes har jeg tilføjet spiseregulativet for kvindefængslet, Kristiania tugthus, der er en fællesanstalt (side 294—299). I begge disse fængsler benyttes den samme forplejning sommer og vinter, og jeg har ikke for Ågebergs vedkommende fundet mig foranlediget til at foretage nogen forandring for vinteren; kun til enkelte fanger har jeg da givet medicintran.

Med VOITS angivelser som udgangspunkt vil vi nærmere betragte spiseregulativet for Ågeberg og til sammenligning vedføje efter Dr. BAER (l. c.) vægtsforholdet for enkelte tyske fængsler — vægten i gram*).

	Æggehvide.	Fedt.	Kulhydrater.
Ågeberg: Søndag	116,33.	77,32.	475,54.
Mandag	111,98.	33,64.	518,19.
Tirsdag	108,14.	30,01.	536,01.
Onsdag	137,72.	42,79.	477,67.
Thorsdag	111,98.	33,64.	518,19.
Fredag	155,40.	45,66.	507,16.
Lørdag	109,36.	30,37.	587,58.
Samlet mængde i en uge	850,91.	293,43.	3620,34.
Middeltal pr. dag	121,56.	41,90,	517,19.
Nürnberg (cellefængsel) . .	112,00	34,00	525,00.
Waldheim	106,00	15,00	676,00.
Bruchsal	121,00	27,00	599,00.
Plötzensee	117,00	32,00	597,00.

Herefter ses Ågeberg at nærme sig mest den af Vorr opstillede norm, om der end her også er vel lidet fedt;

*) Her er kun taget hensyn til den ordinære dagskost, ikke til de opstillede alternativer, hvilke så godt som ikke benyttes.

men dette er i langt højere grad tilfældet for de tyske fængsleers vedkommende, hvor også kulhydraterne er for rigelig repræsenterede. Efter VOIT bør der ikke gives mere end 500 gram kulhydrater (stivelse) pr. dag, fordi tarmkanalen ellers bliver for stærkt belastet; stivelsen går over i sur gæring, hvorved tarmbevægelsen forsøges og hyppige, tynde udtømmelser bevirkes; denne antagelse deles imidlertid ikke af flere andre fysiologer, ialfald ikke ubetinget.

Til at supplere det manglende fedt i vort spiseregulativ tjener tillægskosten, hvoraf der er 2 slags, enkelt og dobbelt. Disse består — cfr. spiseregulativet — af brød og smør eller smult og indeholder i gramvægt:

	Albuminater.	Fedt.	Kulhydrater.
Tillægskost — enkelt	8,72.	15,24,	49,50.
Tillægskost — dobbelt.	17,44.	30,48,	99,00.

Tillægskosterne tildeles efter direktørens bestemmelse de fanger, der er opflyttede i klasse — først efter 3 måneders forløb —, og som enten på grund af aftagen i vægt eller på grund af anstrængt arbejde findes at måtte tiltrænge mere føde.

I Ågebergs spisereglement er der således taget tilbørligt hensyn til de opstillede betingelser for en hensigtsmæssig næring, såvel hvad forholdet mellem de forskellige næringsstoffer, vægtsmængden og fordøjeligheden, som hvad afveksling betræffer. Af nydelsesmidler tilstås der fangen desforuden peber, og til fisk får han sennep. Endvidere får han, når han er opflyttet i 3die klasse, 1,5 cm. tobak daglig.

De økonomiske hensyn er også skeede fyldest, idet kostudgifterne for hver fange pr. dag for tiden gennemsnitlig udgør 30,14 øre nemlig:

for frokost	7,95 øre
- middag	14,01 „
- aften	8,18 „

Sygekosten — cfr. regulativet — indeholder i gramvægt:

	Albuminater.	Fedt.	Kulhydrater
Søndag	98,53	81,12	363,16
Mandag	131,50	80,17	434,74
Tirsdag	191,10	65,26	361,75
Onsdag	98,42	70,77	378,70
Thursday	96,70	66,97	328,30
Fredag	129,70	79,78	364,64
Lørdag	154,10	58,46	413,85
Samlet mængde i en uge	900,05	502,53	2645,14
Middeltal pr. dag	128,58	71,79	377,88

Sygekosten indeholder altså noget mere sægehvite, betydelig mere fedt, men mindre kulhydrater. Den svarer omtrent til de af DOBELL opstillede „diets for consumption“ og synes således at passe godt for fængslerne, hvor phthisis er en fremherskende sygdom, og hvor ernæringsforstyrrelse og afmagring med anæmi — den karakteristiske svækkelsestilstand, der har fået navnet „fængselskakexi“ — hører hjemme.

Sygekosten er imidlertid på grund af den rigere gehalt af de kostbarere albuminstofte og fedt ingenlunde billig; den er mere end dobbelt så dyr som fangekosten, idet udgifterne pr. dag for hvert individ udgør 71,27 øre,

for frokost 12,05 øre

- middag 47,02 -

- aften 12,20 -

Til sygekost hører endvidere en almindelig mellem-diæt og diæt, som ikke behøver nogen nærmere omtale.

Lader os nu betragte vægtsforholdene på Ågeberg. Vægten er den målestok, hvorefter man bedømmer fangens ernæringstilstand og hans kræfter. Noget absolut kriterium er den dog ikke i ethvert tilfælde, da det ved ernæringsforsøg er godtgjort, at individet kan tiltage i vægt derved, at vand- og fedtmængden forsøges, medens muskulaturen aftager. Dynamometeret kunde muligens give os en nærmere oplysning om vægtens pålidelighed, men dette be-

nyttes for tiden ikke, og er vistnok heller ikke i tvivlsomme tilfælde afgørende. Vejning foretages ved hver klasseopflytning — efter 3, 9, 21 og 33 måneders ophold i fængslet — og isvrigt når indtrædende afmagring eller sygelige tilstande måtte kræve det. Vægten ved indkomsten tages til udgangspunkt og lægges til grund for beregningen. Hvis nu denne angiver fangens sande gennemsnitsvægt, så er også de følgende vejninger fuldt bevisende; men dette er så langt fra at være den almindelige regel, at det snarere hører til undtagelserne. Som oftest er vægten ved indkomsten lavere, og derfor ser man, at fangen som regel i de første måneder efter indkomsten ved det rolige og regelmæssige liv i fængslet tiltager i vægt; først efter en to å tre måneders forløb begynder den at aftage, og der er i denne henseende, som fængselslæge Dr. TRYDE*) i København — ved nøjagtige undersøgelser — på en illustrerende måde har vist, i reglen to hovedperioder. I den 1ste aftager vægten efter udløbet af de første 3 måneder for siden efter udgangen af det første år atter at tiltage; i den 2den periode begynder vægten først i påtagelig grad at aftage i det andet år af straffetiden. Fangens individualitet, tilstødende sygdomme — såvel psykiske som somatiske — fremkalder naturligvis afvigelser herfra, og vægtformindskelse er ikke altid et udtryk for utilstrækkelig næring; de konkrete tilfælde må bedømmes med kritik.

For at give et overblik over vægtforholdene i Ågeberg har jeg udarbejdet tabeller for qvinqvenniet 1875—1879**), hvilke viser forholdet for hvert år efter alder, straffetid, levevej og beskæftigelse samt for fanger med og uden til-lægskost (side 300—304). Herefter viser det sig, at forsøgelsen i vægt i det hele taget har været overvejende. Tabet

*) „Om fangekosten“. Nordisk Tidsskrift for Fængselsvæsen. Årgang IV. 1881. København.

**) Jeg har valgt disse fem år, da beretningerne for disse er af-givne af samme læge og derfor de mest ov.rensstemmende.

træffer fornemmelig alderen mellem 25—35 år — straffe-
tid 9 måneder til 2 år — fanger med mere anstrængt ar-
bejde samt — og det i stærkere grad — fanger af den
konditionerede klasse; endvidere fanger med tillægskost,
hvilket vistnok må vække nogen forundring, men det for-
klares vel for det første deraf, at disse har haft anstrængt
arbejde og dernæst har de opholdt sig længe i fængslet;
imidlertid viser det også, at den forøgede tilførsel af næring
ikke er det eneste afgørende moment. Differencerne er
imidlertid ikke store — undtagen for den konditionerede
klasse —, og der forekommer flere undtagelser, så at der
vanskelig lader sig opstille nogen almengældende regel,
hvoraf man kan drage bestemte slutninger.

Det står nu tilbage at omtale sundhedstilstanden i
Ågeberg i femåret. Til belysning af denne har jeg udar-
bejdet en statistisk tabel (se næste side), der viser såvel
morbiditeten som mortaliteten; ligeledes har jeg udfærdiget
et schema*), der viser sygdommenes årlige gang og deres
optræden i de forskellige måneder.

For at få den rette forestilling om sygdomsforholdene
har jeg ved siden af den årlige statistik opført den daglige
og ved siden af de i sygeafdeling behandlede opført an-
tallet af fanger med fuldstændig og delvis arbejdsfrihed.
Der opføres på sygelisterne tilfælde, der ikke har noget
med fængselslivet eller straffen at bestille — f. ex. syphilis,
gonorrhoe, hernia osv. — ligesom der på den anden side
opføres lettere sygdomstilfælde, der optræder som følge af
den almindelige sygdomskonstitution, katarrh, diarrhoe osv.
og således heller ikke er karakteristiske for fængslet; end-
videre behandles flere vigtige sygdomme ikke på sygeafde-
ling (lazaret), idet f. ex. flere tilfælde af phthisis og sinds-
sygdom behandles på fangecelle. Man vil derfor ikke få

*) Hertil har jeg måttet benytte året 1880 istedetfor 1875, da op-
tegnelserne for dette ikke fandtes tilstrækkelig specificerede.

Statistik over sygdomsforholdene og dødsfald ved Ågeberg

i 5 årene 1875—1879.

År.	Årlig statistik.					Arbejdsfrihed, forbræget ved sygdom.			Daglig statistik.				Behandling i sygeafdeling.		Dødelig afgang.			
	Antallet af samtlige de fanger, der i året opholdt sig i fængsel.	Antal af betydeligere sygdomstilfælde.	Procent.	Antal af lette sygdoms-tilfælde.	Procent.	Antal dage af fuldstændig arbejdsfrihed.	Pr. Individ.	Antal dage af delvis arbejdsfrihed.	Pr. Individ.	Gennemsnitsbeløb pr. dag.	Antal fanger med fuldstændig arbejdsfrihed, beregnet efter Gennemsnitsbeløbet.	Antal fanger med delvis arbejdsfrihed, beregnet efter Gennemsnitsbeløbet.	Samt.	Antal behandlede.	Procent.	Samlet antal dage for behandling i sygeafdeling.	Antal.	Procent.
1875	327	10	3.08	104	81.80	363	1.17	139	0.43	168.10	2.28	0.33	3.11	3	0.31	248	1	0.31
1876	354	18	5.07	75	21.47	244	0.67	89	0.11	187.53	1.50	0.31	1.51	5	1.42	125	—	—
1877	368	19	5.16	57	15.75	195	0.53	65	0.18	198.21	0.98	0.33	1.31	7	1.90	102	4	1.09
1878	304	17	4.93	55	18.09	163	0.53	60	0.20	189.80	0.95	0.33	1.17	6	1.97	118	1	0.33
1879	365	9	2.48	50	12.48	119	0.30	41	0.10	185.77	0.65	0.33	0.88	3	0.78	61	—	—

nogen rigtig opfatning af sygdomsforholdene hverken ved at medtage alle de på listerne opførte sygdomme eller ved kun at anføre de på sygeafdeling behandlede; det sidste er imidlertid det almindelige, efter hvad jeg har set, for flere statistiske beretningers vedkommende, således i en statistik af Dr. BÆR (l. c.), hvilken jeg her til sammenligning skal anføre for fængslet Plötzensee.

	Ågeberg	Ågeberg	Plötzensee
	Antal fanger med fuld- stændig og delvis ar- bejdsfrihed beregnet efter gennemsnitsbelægget:	Procent af de på sygeafdeling behandlede:	Procent af de på sygeafdeling (lazaret) behandlede:
1875:	3,11	0,91	1,75
1876:	1,51	1,41	1,73
1877:	1,31	1,90	1,39
1878:	1,51	1,97	1,83
1879:	0,86	0,76	1,15

Tallene for de tvende grupper — fanger med arbejdsfrihed og behandlede på sygeafdeling — illustrerer hinanden; således viser sig for året 1875 kun 0,91 pct. at være behandlede på sygeafdeling, medens der er 3,11 fanger med arbejdsfrihed; for de øvrige år er der en større overensstemmelse; forholdet er også ganske interessant og værd at lægge mærke til, hvad opgaverne for Plötzensee betræffer.

De sygdomme, som har mest interesse for fængslet, er phthisis og sindssygdomme.

Af Phthisis optrådte i 1875: 1 tilfælde = 0,87 pct. (af samtlige sygdomme)

—	—	—	1876: 3	"	= 3,48	"
—	—	—	1877: 2	"	= 2,89	"
—	—	—	1878: 2	"	= 2,85	"
—	—	=	1879: 3	"	= 5,26	"

Af betydeligere sygdomme er phthiserne mest fremherskende i antal; dog er zifrene ingenlunde store.

Af sindssygdomme optrådte i 1875: 2 tilfælde = 1.74 pct. (af samtlige sygdomme)

—	"	—	"	1876: 4	"	= 4,65	"
—	"	—	"	1877: 1	"	= 1,45	"
—	"	—	"	1878: 1	"	= 1,43	"
—	"	—	"	1879: "	"	= "	"

Der viser sig altså i de sidste 3 år af quinquenniet en betydelig aftagen af sindssygdomme; dog er tiden for kort til, at man deraf tør trække nogen bestemt slutning. —

Af scorbut er kun optegnet 2 tilfælde, 1 i 1876 og 1 i 1877; det ene var imidlertid allerede i nogen grad tilstede ved indkomsten, og begge helbrededes under behandlingen i fængslet.

Af sygdomme i fordøjelseskanalen er der kun forekommet et betydeligere tilfælde af dyspepsi (i 1876), medens lettere dyspeptiske tilfælde ikke er sjældne; dog var i reglen omkring halvparten af disse allerede tilstede ved indkomsten. I Dr. BÆRS statistik over dyspepsierne i Pløtzensee ses disses antal for 1875 at have udgjort 22,8 pct. af samtlige indvortes sygdomme og for 1879: 14,2 pct.; for Ågeberg var antallet resp. 23,9 pct. og 16,9 pct., altså noget højere cifre; men såvidt der kan ses, refererer Dr. BÆRS statistik sig til de på „lazaret“ behandlede, medens intet af tilfældene i Ågeberg er behandlet på sygeafdeling.

Af dødsfald indtraf ialt 6 tilfælde. Til sammenligning vedføjes de statistiske opgaver for Pløtzensee.

	Ågeberg.	Pløtzensee.
1875:	0,31 pct.	0,21 pct.
1876:	" —	0,89 —
1877:	1,09 —	1,14 —
1878:	0,33 —	1,02 —
1879:	" —	1,52 —

Mortaliteten viser altså gunstige forholde. Den hyppigste dødsårsag er phthisis, hvoraf 4 døde; dernæst indtraf et dødsfald af tuberculøs meningit og et af progressiv pernicious anæmi. Af de fire dødsfald af phthisis var sygdommen i to tilfælde allerede tilstede ved indkomsten, medens de andre to

tilfælde udviklede sig i fængslet; ligeså synes tilfældet af tuberculøs meningit at være opstået i fængslet, ligesom også den perniciosøse anæmi, der optrådte hos en tredje gangs recidivist, som efter omtrent 9 måneders ophold anfaldtes af stærk diarrhoe, efter hvilken anæmien udviklede sig temmelig hurtigt og medførte døden efter omtrent 6 måneders forløb. Diagnosen konstateredes ved sektion.

Betragter vi nu de grafiske kurver, finder vi to temmelig konstante stigninger, en for vintermånederne og en for sommermånederne. Den første hidrører fra katarrherne, den sidste fra diarrhoerne; begge sygdomsgrupper afhænger af den til disse tider herskende epidemiske sygdomskonstitution. Stigningen begynder for katarrherne i regelen i slutningen af November og kulminerer i Marts; for diarrhoerne i slutningen af Maj og kulminerer i Juli (i 1876 har der været en større stigning i September). For de betydeligere sygdomme er kurverne mindre regelmæssige; stigningerne er her væsenlig betingede af phthiserne og psychoserne, hvis optræden naturligvis falder uregelmæssig.

Sundhedstilstanden viser sig efter det anførte at have været god og taler således også til gunst for forplejningen.

Kristiania i Maj 1883.

KIÖNIG.

Læge ved Bods-fængslet.

SPISEREGLEMENT

for de friske fanger i Bodsfængslet.

Dage.	Morgen.	Middag.	Aften.
Søndag.	0.220 klgr. brød. 0.50 liter øllebrød eller 0.50 liter melkepap.	1 liter ertesuppe. 0.065 klgr. flæsk eller 0.125 klgr. kød 0.220 klgr. brød.	0.220 klgr. brød, 0.50 lit. melk, 0.016 klgr. smør eller smult.
Mandag.	Som Søndag.	0.75 liter bygmelsgrød 0.40 liter melk. 0,016 klgr. smør eller smult. 0.220 klgr. brød.	0.220 klgr. brød. 0.50 liter melk.
Tirsdag.	Som Søndag.	1 liter sirupsuppe. 0.190 klgr. klipfisk m. sauce. 0 30 lit. rodfrugter eller c. 0.100 klgr. sild og 0.50 liter potetes, 0,220 klgr. brød	Som Mandag.
Onsdag.	Som Søndag.	1 liter kødsuppe. 0.095 klgr. kød. 0.220 klgr. brød.	Som Mandag.
Thorstag.	Som Søndag.	Som Mandag.	Som Mandag.
Fredag.	Som Søndag.	1 liter melkevelling. Labskous lavet af 0.095 klgr. kød og 0.50 liter potetes. 0.220 klgr. brød.	Som Mandag.
Lørdag.	Som Søndag.	1 liter øllebrød. ca. 0.100 klgr. sild. 0.50 liter potetes. 0.220 klgr. brød.	Som Mandag.

Tillægskost enkelt: 0,110 klgr. brød og 0,016 klgr. smult eller smør

” dobbelt: 0.220 klgr. brød og 0,032 klgr. smult eller smør.

Det tillades efter lægens anordning at ombytte den for Søndag, Tirsdag, Onsdag, Fredag og Lørdag reglementerede middagsmad med den for Mandag og Thorstag bestemte. Ligeledes kan efter lægens anordning tilstås 0 155 klgr. fladbrød i stedet for 0,220 klgr. brød.

REGULATIV

for anvendelsen af forskellige fødemidler ved bespisningen af de friske fanger i Bods-fængslet fra 1ste Juli 1881.

Dage	Morgen.	Middag.	Aften.
Søndag.	Til 0,50 liter øllebrød medgår: 0,30 liter pot-øl, 0,037 klgr. bygmel, 0,020 klgr. sirup. Til 0,50 liter melkepap medgår 0,35 liter sød-skummet melk og 0,035 klgr. bygmel.	Til 1 liter ertesuppe og 0,065 klgr. flesk (eller 0,125 klgr. kød) medgår: 0,13 liter erter, 0,06 liter halve gryn, lidt grøntsager 0,106 klgr. flesk (eller 0,355 klgr. kød.)	cfr. spise-reglementet.
Mandag.	Som Søndag	Til 0,75 liter bygmels-grød medgår: 0,160 klgr. grynmel og lidt salt.	Do.
Tirsdag.	Som Søndag.	Til 1 liter sirupsuppe og 0,190 klgr. klipfisk m. sauce medgår 0,060 klgr. sirup, 0,10 liter halve byggryn, lidt eddike og salt, 0,280 klgr. klipfisk, 0,008 klgr. smør, 0,06 liter melk.	Do.
Onsdag.	Som Søndag.	Til 1 liter kødsuppe og 0,095 klgr. kød medgår 0,10 liter halve byggryn, 0,250 klgr. grøntsager eller 0,80 liter potetes, 0,270 klgr. kød.	Do.
Thursday.	Som Søndag.	Som Mandag.	Do.
Friday.	Som Søndag.	Til 1 liter melkevelling og labskous medgår 0,40 liter melk, 0,06 liter halve gryn og 0,270 klgr. kød.	Do.
Lørdag.	Som Søndag.	Til 1 liter øllebrød medgår 0,60 liter pot-øl, 0,075 klgr. bygmel, 0,040 klgr. sirup og lidt salt.	Do.

SPISEREGLEMENT

for de syge fanger i Bodsfængslet.

Dage.	Morgen.	Middag.	Aften.
Søndag.	0,190 klgr. brød. 0,023 klgr. smør. 0,50 liter tevand.	0,75 liter sød suppe. 0,190 klgr. stegt kød. 0,125 klgr. brød	0,190 klgr. brød, 0,023 klgr. smør. 0,50 liter tevand.
Mandag.	Som Søndag.	0,50 liter melgrød 0,50 liter sød mælk, labskous (af 0,190 klgr. kød. 0,008 klgr. smør) 0,125 klgr. brød.	Som Søndag.
Tirsdag.	Som Søndag.	0,75 liter melkevelling 0,190 klgr. lundefisk eller klipfisk m. sauce. 0,125 klgr. brød.	Som Søndag.
Onsdag.	Som Søndag.	0,75 liter sød suppe. 0,190 klgr. kogt kød med peberrodssauce. 0,125 klgr. brød.	Som Søndag.
Thorstag.	Som Søndag.	0,75 liter kødsuppe. 0,190 klgr. kogt kød (uden sauce) 0,125 klgr. brød.	Som Søndag.
Fredag.	Som Søndag.	0,75 liter melkevelling labskous (som Mandag) 0,125 klgr. brød.	Som Søndag
Lørdag.	Som Søndag.	0,75 liter øllebrød. 0,190 klgr. lundefisk eller klipfisk med sauce. 0,125 klgr. brød.	Som Søndag.

Desuden gives hver middag 0,470 klgr. potetes, hvilke Mandag og Fredag benyttes til labskous. I stedet for den reglementerede portion fint rugbrød kan efter lægens anordning gives fladbrød, nemlig 0,155 klgr. morgen og aften og 0,095 klgr. om middagen.

Mellemdiet: Morgen og aften: 0,50 liter tevand, 0,095 klgr. fladbrød og 0,012 klgr. smør.

Middag: alle dage 0,50 liter melgrød og 0,50 liter sød melk.
Diæt for hele dagen: 2 liter byggrynssuppe og 2 hvedeskonrøkker eller 0,190 klgr. fladbrød med 0,023 klgr. smør.

REGULATIV

for anvendelsen af forskellige fødemidler ved bespisningen af de syge fanger i Bodsfængslet.

Dage.	Morgen.	Middag.	Aften.
Søndag.	Til 0,50 liter tevand medgår 0,07 liter melk, 0,016 klgr. sukker, 0,002 klgr. te.	Til 0,75 liter sød suppe medgår 0,023 klgr. sukker.	Brød, smør og melk — cfr. spisereg- lementet.
Mandag.	Som Søndag	Til 0,50 liter melgrød medgår 0,160 klgr. bygmel	Som Søndag.
Tirsdag.	Som Søndag.	Til 0,75 liter melke- velling og til sauce til lundefisk eller klip- fisk medgår 0,75 liter melk, 0,008 klgr. smør.	Som Søndag.
Onsdag.	Som Søndag.	Til 0,75 liter sød suppe og til sauce medgår 0,040 klgr. sukker, 0,004 klgr. smør.	Som Søndag.
Thursday.	Som Søndag.	Kødsuppe — cfr. Ons- dag middag i regula- tiv for de friske fanger.	Som Søndag.
Friday	Som Søndag.	Til 0,75 liter melke- velling medgår 0,75 liter melk.	Som Søndag.
Lørdag.	Som Søndag.	Til 0,75 liter øllebrød og til sauce til lundefisk eller klipfisk medgår 0,75 liter øl, 0,032 klgr. sukker, 0,008 klgr. smør.	Som Søndag.

Diæt. Til 2 liter bygsuppe medgår 0,095 klgr. sukker.

SPISEREGLEMENT

for friske kvindefanger i Kristiania Tugthus.

(Under 28de Marts 1881 approberet af det kgl. justits-departement som gældende fra 1ste Juli 1881).

Dage.	Morgen.	Middag.	Aften.
Søndag.	0,220 klgr. brød. 0,50 liter øllebrød.	1 liter ertesuppe. 0,095 klgr. kød, 0,25 liter potetes.	0,75 litr. byg- melsgrød. 0,40 liter melk.
Mandag.	0,220 klgr. brød. 0,25 liter melk eller som Søndag.	1 liter gryngrød. 0,50 liter melk.	Som Søndag.
Tirsdag.	Som Søndag.	1 liter grynsuppe. 0,095 klgr. kød. 0,25 liter potetes.	Som Søndag.
Onsdag.	Som Søndag.	1 liter rumfordsuppe. ca. 0,110 klgr. sild. 0,50 liter potetes.	Som Søndag.
Thorsdag.	Som Søndag	Som Søndag.	Som Søndag.
Fredag.	Som Mandag.	Som Mandag.	Som Søndag.
Lørdag.	Som Søndag.	1 liter øllebrød, ca. 0,110 klgr. sild. 0,50 liter potetes.	Som Søndag.

Kød er uden sener og ben. Når grød ikke haves leveres brød.

Tillægskest: Enkelt. 0,110 klgr. brød med 0,012 klgr. smør om eftermiddagen.

Dobbelt 0,110 klgr. brød med 0,012 klgr. smør om formiddagen samt 0,110 klgr. brød og 0,25 liter melk om eftermiddagen.

REGULATIV

for anvendelsen af forskellige fødemidler ved bespisningen af de friske fanger i Christiania Tugthus fra 1ste Juli 1881.

(Cfr. det under 28de Marts 1881 approberede spisereglement for de friske fanger i Christiania Tugthus.)

Dage.	Morgen.	Middag.	Aften.
Søndag.	Til 0,50 liter øllebrød medgår: 0,032 klgr. fjersigtet bygmel, 0,16 liter øl og 0,016 klgr. sirup.	Til 1 liter ertesuppe og 0,095 klgr. kød medgår: 0,13 liter erter, 0,07 liter gryn og 0,375 klgr. kød.	Til 1 liter grød medgår: 0,210 klgr. fjersigtet bygmel.
Mandag.	Brød og melk eller som Søndag — cfr. spisereglementerne	Til 1 liter grød medgår 0,25 liter gryn.	Som Søndag.
Tirsdag.	Som Søndag.	Til 1 liter grynsuppe og 0,095 klgr. kød medgår 0,13 liter gryn og 0,375 klgr. kød.	Som Søndag.
Onsdag.	Som Søndag.	Til 1 liter rumfordsuppe medgår: 0,10 liter erter og 0,07 liter gryn.	Som Søndag.
Thorstag.	Som Søndag.	Som Søndag.	Som Søndag.
Fredag.	Som Mandag.	Som Mandag.	Som Søndag.
Lørdag.	Som Søndag.	Til 1 liter øllebrød medgår 0,065 klgr. fjersigtet bygmel, 0,33 liter øl og 0,024 klgr. sirup.	Som Søndag.

Vægttabel

over udgæede fanger i året 1875.

Antal fanger.	Deraf:										Anmærkninger.
	Med god helbred.		Med svag helbred.		Vundet i vægt.		Tabt i vægt.		Uforandret i vægt.		
	Antal.	Pct.	Antal.	Pct.	Antal.	Pct.	Antal.	Pct.	Antal.	Pct.	
147	135	91. ⁸⁴	12	8. ¹⁶	74 [*]	50. ³⁴	64 ^{**}	43. ⁵³	9	6. ¹³	* Af disse 74 var forsgelsen hos: 26 under 2.5 kilgr. 45 fra 2.5 til 7.5 — 3 fra 7.5 til 12.5 —
Alder.											
Afaalderen fra 18 til 25 år					40	54. ⁷⁹	30	41. ¹⁰	3	4. ¹¹	** Af disse 64 var tabet hos: 34 under 2.5 kilgr. 24 fra 2.5 til 7.5 — 6 fra 7.5 til 12.5 —
- — - 25 - 35 -					20	41. ⁶⁶	26	54. ¹⁷	2	4. ¹⁷	
- — over 35 år .					14	53. ⁸⁵	8	30. ⁷⁷	4	15. ³⁸	
Straffetid.											
Under 3 måneder . . .					0	0	0	0	1	100. ⁰⁰	
Fra 3 til 9 måneder .					36	54. ⁵⁴	23	34. ⁸⁵	7	10. ⁶¹	
- 9 måneder til 2 år					29	52. ⁷³	26	47. ²⁷	0	0	
Over 2 år					9	36. ⁰⁰	15	60. ⁰⁰	1	4. ⁰⁰	
Levevej og beskæftigelse.											
Af arbejds- og bondeklassen					59	50. ⁴³	51	43. ⁵⁹	7	5. ⁹⁸	
Af håndværksklassen .					14	51. ⁸⁵	11	40. ⁷⁴	2	7. ⁴¹	
Af den konditionerede klasse					1	33. ³³	2	66. ⁶⁷	0	0	
Beskæftigelse i fængslet.											
Mere stillesiddende arbejde					48	53. ⁹³	34	38. ²⁰	7	7. ⁸⁷	
Arbejde med mere bevægelse					26	44. ⁸³	30	51. ⁷²	2	3. ⁴⁵	
Uden tillægskost . . .					36	62. ⁰⁷	16	27. ⁵⁹	6	10. ³⁴	
Med tillægskost . . .					38	42. ⁶⁹	47	52. ⁸¹	4	4. ⁵⁰	

Vægttabel

over udgæede fanger i året 1876.

Antal fanger.	Deraf:										Anmærkninger.
	Med god helbred.		Med svag helbred.		Vundet i vægt.		Tabt i vægt.		Uforandret i vægt.		
	Antal	Pct.	Antal.	Pct.	Antal	Pct.	Antal.	Pct.	Antal.	Pct.	
160	135	84. ₃₈	25	15. ₆₂	80*	50. ₀₀	69**	43. ₁₂	11	6. ₈₈	* Af disse 80 var forøgelsen hos: 29 under 2.5 kilgr. 45 fra 2.5 til 7.5 — 6 fra 7.5 til 12.5 —
Alder.											
Af alderen fra 18 til 25 år	46				46	52. ₂₇	37	42. ₀₅	5	5. ₆₈	** Af disse 69 var tabet hos: 24 under 2.5 kilgr. 42 fra 2.5 til 7.5 — 3 fra 7.5 til 12.5 —
- - - 25 - 35 -	22				22	44. ₉₀	24	48. ₉₈	3	6. ₁₂	
- - - over 35 år .	12				12	52. ₁₇	8	34. ₇₈	3	13. ₀₅	
Straffetid.											
Under 3 måneder . . .	2				2	100. ₀₀	0	0	0	0	
Fra 3 til 9 måneder .	41				41	48. ₂₃	35	41. ₁₈	9	10. ₅₉	
- 9 måneder til 2 år	30				30	50. ₀₀	28	46. ₆₇	2	3. ₃₃	
Over 2 år	7				7	53. ₈₅	6	46. ₁₅	0	0	
Levevej og beskæftigelse.											
Af arbejds- og bondeklassen	58				58	46. ₀₃	59	46. ₈₃	9	7. ₁₄	
Af håndværksklassen .	14				14	63. ₆₄	6	27. ₂₇	2	9. ₀₉	
Af den konditionerede klasse	8				8	66. ₆₇	4	33. ₃₃	0	0	
Beskæftigelse i fængslet.											
Mere stillesiddende arbejde	58				58	51. ₃₃	46	40. ₇₁	9	7. ₉₆	
Arbejde med mere bevægelse	22				22	46. ₈₁	23	48. ₉₄	2	4. ₂₅	
Uden tillægskost	35				35	50. ₇₂	27	39. ₁₄	7	10. ₁₄	
Med tillægskost	43				43	47. ₂₅	43	47. ₂₅	5	5. ₅₀	

Vægttabel

over udgåede fanger i året 1877.

Antal fanger.	Deraf:										Anmærkninger.
	Med god helbred.		Med svag helbred.		Vundet i vægt.		Tabt i vægt.		Uforandret i vægt.		
	Antal.	Pct.	Antal.	Pct.	Antal.	Pct.	Antal.	Pct.	Antal.	Pct.	
174	130	74.71	44	25.29	89*	51.10	74**	42.60	11	6.30	* Af disse 89 var forøgelsen hos: 43 under 2.5 kilgr. 41 fra 2.5 til 7.5 — 5 fra 7.5 til 12.5 —
Alder.											
Af alderen fra 18 til 25 år					56	54.90	41	40.20	5	4.90	
- — - 25 - 35 -					21	42.00	24	48.00	5	10.00	
- — over 35 år .					12	54.55	9	40.91	1	4.54	** Af disse 74 var tabet hos: 39 under 2.5 kilgr. 32 fra 2.5 til 7.5 — 3 fra 7.5 til 12.5 —
Straffetid.											
Under 3 måneder . . .					0	0	0	0	0	0	
Fra 3 til 9 måneder .					50	56.82	35	39.77	3	3.41	
- 9 måneder til 2 år					31	51.67	25	41.67	4	6.66	
Over 2 år					8	30.77	14	53.85	4	15.38	
Levevej og beskæftigelse.											
Af arbejds- og bondeklassen					65	50.39	55	42.64	9	6.97	
Af håndværksklassen .					21	56.76	14	37.84	2	5.40	
Af den konditionerede klasse					3	37.50	5	62.50	0	0	
Beskæftigelse i fængslet.											
Mere stillesiddende arbejde					70	52.63	58	43.61	5	3.76	
Arbejde med mere bevægelse					19	46.34	16	39.02	6	14.64	
Uden tillægskost . . .					47	64.38	23	31.51	3	4.11	
Med tillægskost . . .					39	38.62	52	51.48	10	9.90	

Vægttabel

over udgæede fanger i året 1878.

Antal fanger.	Deraf:										Anmærkninger.	
	Med god helbred.		Med svag helbred.		Vundet i vægt.		Tabt i vægt.		Uforandret i vægt.			
	Antal.	Pct.	Antal.	Pct.	Antal.	Pct.	Antal.	Pct.	Antal.	Pct.		
198	158	79.80	40	20.20	98*	49.50	88**	44.44	12	6.06	* Af disse 98 var forøgelsen hos: 41 under 2.5 kilgr. 52 fra 2.5 til 7.5 — 5 fra 7.5 til 12.5 —	
Alder.												
Afallderen fra 18 til 25 år					62	51.24	52	42.98	7	5.78		
- - - 25 - 35 -					24	42.85	29	51.79	3	5.36		
- - - over 35 år .					12	57.14	7	33.33	2	9.53		
Straffetid.												
Under 3 måneder . . .					0	0	1	50.00	1	50.00		
Fra 3 til 9 måneder .					57	57.00	39	39.00	4	4.00		
- 9 måneder til 2 år					33	46.48	34	47.89	4	5.63		
Over 2 år					8	32.00	14	56.00	3	12.00		
Levevej og beskæftigelse.												
Af arbejds- og bondeklassen					88	52.07	73	43.20	8	4.73		
Af håndværksklassen .					8	33.33	12	50.00	4	16.67		
Af den konditionerede klasse					2	40.00	3	60.00	0	0		
Beskæftigelse i fængslet.												
Mere stillesiddende arbejde					76	52.78	63	43.75	5	3.47		
Arbejde med mere bevægelse					22	40.74	25	46.30	7	12.96		
Uden tillægskost					47	66.20	20	28.17	4	5.63		
Med tillægskost					46	36.22	71	55.91	10	7.87		

Vægttabel

over udgæede fanger i året 1879.

Antal fanger.	Deraf:										Anmærkningst.
	Med god helbred.		Med svag helbred.		Vundet i vægt.		Tabt i vægt.		Uforandret i vægt.		
	Antal.	Pct.	Antal.	Pct.	Antal.	Pct.	Antal.	Pct.	Antal.	Pct.	
204	145	71. ₀₈	59	28. ₉₂	113*	55. ₃₉	75**	36. ₇₇	16	7. ₈₄	* Af disse 113 var forøgelsen hos: 48 under 2.5 kilogr. 61 fra 2.5 til 7.5 — 4 fra 7.5 til 12.5 —
Alder.											
Afallderen fra 18 til 25 år					67	62. ₆₂	32	29. ₉₁	8	7. ₄₇	
- — - 25 - 35 -					36	46. ₁₅	36	46. ₁₅	6	7. ₇₀	
- — over 35 år .					10	52. ₆₃	7	36. ₈₄	2	10. ₅₃	** Af disse 75 var tabt hos: 38 under 2.5 kilogr. 29 fra 2.5 til 7.5 — 8 fra 7.5 til 12.5 —
Straffetid.											
Under 3 måneder . . .					0	0	0	0	1	100. ₀₀	
Fra 3 til 9 måneder .					64	56. ₁₄	42	36. ₈₄	8	7. ₀₂	
- 9 måneder til 2 år					39	58. ₂₁	22	32. ₈₄	6	8. ₉₅	
Over 2 år					9	40. ₉₁	12	54. ₅₅	1	4. ₅₄	
Levevej og beskæftigelse.											
Af arbejds- og bondeklassen					93	55. ₀₃	62	36. ₆₉	14	8. ₂₈	
Af håndværksklassen .					17	56. ₆₇	11	36. ₆₇	2	6. ₆₆	
Af den konditionerede klasse					2	40. ₀₀	3	60. ₀₀	0	0	
Beskæftigelse i fængslet.											
Mere stillesiddende arbejde					89	57. ₄₂	56	36. ₁₃	10	6. ₄₅	
Arbejde med mere bevægelse					22	44. ₉₈	20	40. ₈₂	7	14. ₂₉	
Uden tillægskost . . .					53	64. ₆₃	21	25. ₆₁	8	9. ₇₆	
Med tillægskost . . .					61	50. ₀₀	52	42. ₆₂	9	7. ₃₈	